

MERE MENINGSFULD IDRÆTSUNDERVISNING I INDSKOLINGEN 2022-2023

EVALUERINGSRAPPORT

A.P. MØLLER FONDEN

Horsens Kommune

VIA University
College

dansk
Skoleidræt

Denne evalueringsrapport har til formål at evaluere projektet ”Mere Meningsfuld Idrætsundervisning i indskolingen”.

En stor tak til A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal for at støtte dette vigtige udviklingsprojekt, som forhåbentlig vil skabe endnu flere gode oplevelser i indskolingsidrætsundervisning.

Ligeledes en stor tak til skolerne i Horsens og Slagelse Kommune for at indgå i og engagere sig i projektet.

Projektet har været et samarbejde mellem VIA University College, Institut for Idræt og Biomekanik/ Syddansk Universitet og Dansk Skoleidræt.

Projektgruppen har bestået af:

Kasper Lasthein Madsen, VIA University College

Esben Stilund Volshøj, VIA University College

Kirstine Lillelund, VIA University College

Annemari Munk Svendsen, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Anne Wolff Jakobsen, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Mikael Hansen, Dansk Skoleidræt

Torben Aaes Hansen, Dansk Skoleidræt

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUME.....	3
INDLEDNING.....	4
PROJEKTETS MÅLSÆTNINGER.....	5
Formål.....	5
Delmål.....	5
Målsætninger for eleverne.....	6
Målsætninger for lærere og pædagoger.....	6
Målsætninger for lokale aktører.....	6
PROJEKTETS TIDSLINJE.....	7
PROJEKTETS ORGANISERING.....	8
PROJEKTETS METODER.....	9
Observationer af idrætsundervisning.....	9
Observationer fra workshops.....	9
Uformelle samtaler med elever og lærere.....	10
Gruppeinterviews.....	10
Afslutningsworkshop.....	10
Surveys og forankringsworkshops.....	10
PROJEKTETS RESULTATER.....	11
Delmål 1.....	11
Metode til evaluering af delmål 1.....	11
Pædagogiske anbefalinger og didaktiske greb.....	11
Undervisningsmaterialer.....	13
Elevernes stemmer.....	13
Samlet konklusion på delmål 1.....	16
Delmål 2.....	17
Metode til evaluering af delmål 2.....	17
Kompetenceudvikling blandt lærere og pædagoger.....	17
Samlet konklusion på delmål 2.....	19
Delmål 3.....	20
Metode til evaluering af delmål 3.....	20
Den lokale og kommunale forankring af projektet.....	20
Udbredelse af materialet.....	22
Øvrig formidling af projektet.....	24
Samlet konklusion på delmål 3.....	25
KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING.....	27
BAGGRUNDSLITTERATUR.....	28

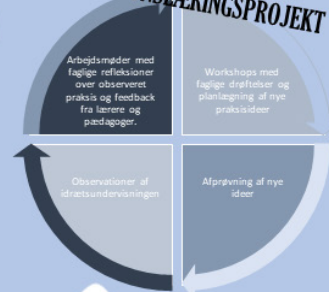
MERE MENINGSFULD IDRÆTSUNDERVISNING I INDSKOLINGEN

Projektets design & metode

- 2 kommuner
- 4 skoler
- 28 pædagoger og lærere
- 7 forskere og konsulenter
- En masse glade børn...

ET AKTIONSLÆRINGSPROJEKT

70 observationer

DATAGRUNDLAG

- 21 workshops
- 4 fokusgruppeinterviews
- 2 forankringsworkshops
- Surveys

2022
2023

Apr.
Jul.
Okt.
Jan.
Apr.
Jul.
Okt.

PLANLÆGNINGS-FASEN

- Workshops og arbejds møder i projektgruppen
- Koordinering og forventningsafstemning med skoler

UDVIKLINGS- OG APPRØVNINGSG-FASE

- Kick-off workshop i Horsens og Slagelse kommune
- Arbejds møder i projektgruppen
- 6-7 Workshops på hver af skolerne med lærere og pædagoger
- 70 observationer i alt af idrætsundervisningen på skolerne
- Opsamlingsworkshops i hhv. Horsens og Slagelse Kommune

FORANKRINGS- OG EVALUERINGS-FASE

- Afprøvning af det færdige didaktiske koncept
- Interviews med elever/ lærere
- Netværkskursus i Horsens og Slagelse
- Evalueringsworkshop i Nyborg

MERE MENINGSFULD IDRÆTSUNDERVISNING I INDSKOLINGEN

Projektets resultater

6 DIDAKTISKE GREB

"Tripp, trap trapez" råber læreren og eleverne samler sig i en kreds. "Nu skal I finde et makkerpar og vise jeres trick for. Straks er grupperne i gang, mens læreren igen går rundt og observerer og har små dialoger med eleverne. På intet tidspunkt skal læreren tysse, skælde ud eller trøste. (observationsnote)

3 UNDERVISNINGSFORLØB

- Leg og fællesskab
- Cirkusskolen
- Sørøverskolen

ET PROJEKT AF

- Syddansk Universitet
- VIA University College
- Dansk Skoleidræt

Med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal

INDLEDNING

"Jeg er cirkusdirektør, og jeg har brug for nogle dygtige artister", siger læreren og starter derefter cirkusmusikken op. Mens hun kigger intensivt på eleverne fortæller hun. "Nu får I jeres livs chance. I skal sammen med en makker finde på cirkusindslag og øve jer til en stor stor forestilling. Når jeg siger Trip, trap, trapez, skal I komme tilbage, klar til forestillingen". Læreren fortæller hvordan eleverne efter beskeden drøner i alle retninger ud til rekvisitter, som ligger spredt ud i området. Parvis udvikler de forskellige tricks og øver sig intensivt. En elev går på line på et tov, mens han forsøger at balancere en "tallerken" på en pind. To piger er ligeledes i gang med tallerkenen, men forsøger samtidig at komme igennem en hulhopring. Fire piger har lavet en pyramide, hvor to er på knæ, og de andre står på ryggen, mens de snurrer en ring om armen. Eleverne arbejder selvstændigt, og læreren går imens rundt og kigger og kommer med enkelte opmuntrende kommentarer. "Trip, trap, trapez", råber læreren, og eleverne samler sig i en kreds. "Nu skal I finde et makkerpar og vise jeres trick for. Straks er grupperne i gang, mens læreren igen går rundt og observerer og har små dialoger med eleverne. På intet tidspunkt skal læreren tysse, skælde ud eller trøste".

(observationsnote)

Mere Meningsfuld Idrætsundervisning i Indskolingen (MMI) har været udviklet som et 1,5-årigt udviklingsprojekt støttet af AP Møller Fonden. Projektet er baseret på samarbejde mellem SDU, VIA, Dansk Skoleidræt samt Vemmelev Skole og Nymarkskolen i Slagelse Kommune og Østerhåbskolens afdelinger i hhv. Hatting og Torsted i Horsens Kommune. Idrætslærere og pædagoger fra skolerne har i samarbejde med projektgruppen udviklet pædagogiske anbefalinger, didaktiske greb og undervisningsmaterialer, der har til formål at understøtte, at elever i indskolingen får meningsfulde oplevelser i idrætsundervisningen. Beskrivelsen ovenfor er fra en undervisning, hvor en lærer afprøver et af de undervisningsforløb, der er blevet udviklet i projektet. På en af de to netværkworkshops, hvor projektets resultater blev formidlet til andre lærere og pædagoger i de deltagende kommuner, fortæller denne lærer, hvordan hun dagen inden den ovenfor beskrevne idrætstime havde en knude i maven. Hun var spændt på, om det ville gå at give eleverne så meget frihed til selv at finde på aktiviteter. Ville det være et stort kaos? Kunne hun styre undervisningen og lære børnene noget? Kunne det godt lade sig gøre at have et forløb der gik fra sommerferien til efterårsferien eller ville eleverne finde det kedeligt? Men hun fortalte også, at alle hendes bekymringer blev gjort til skamme. Eleverne havde i hele forløbet været dybt engagerede, og hun havde haft meget bedre muligheder for at hjælpe og vejlede eleverne frem for at skulle være en, der skulle tysse på eleverne eller sørge for at reglerne blev overholdt. Det her er et godt eksempel på, at Mere Meningsfuld Idrætsundervisning er lykkedes med at udvikle nye måder at tænke og praktisere idrætsundervisning på – både for elever, pædagoger og lærere. Det er også et godt eksempel på, hvordan de lærere og pædagoger, der har deltaget i projektet, har bidraget med faglig indsigt, nysgerrighed og mod til at afprøve nye ideer.

Evalueringsrapporten har til formål at belyse, hvordan og i hvilken grad projektets delmål er opnået. Evalueringen fremstiller først de 3 delmål/ målsætninger. Herefter beskrives de metodiske valg for evalueringen samt omfanget af disse og de opnåede resultater ift. hvert delmål. Under delmål 3 beskrives, hvordan projektet er blevet udbredt via SoMe, undervisning, konferencer, kurser og udgivelser.

PROJEKTETS MÅLSÆTNINGER

Formål

Projektet *Mere Meningsfuld Idrætsundervisning i Indskoling* har haft til formål at undersøge, udvikle og forandre praksis i idrætsfaget i indskoling, så elever allerede i indskoling har idrætsundervisning, som opleves vedkommende og meningsfuld. Projektets fokus har været på indskoling, da de første skoleår baner vejen for resten af skolelivet, og da gode idrætsvaner og lysten til at bevæge sig og være fysisk aktiv gennem hele livet grundlægges i barndommen. Vi har haft som mål at identificere og udvikle nogle konkrete praksisser og didaktisk teori, som kan understøtte muligheden for, at eleverne møder idræt med en følelse af glæde og energi og erfarer, hvordan idræt kan være med til at understøtte deres livskvalitet.

Ambitionen for MMI har på den baggrund været - i et tæt samarbejde mellem lærere, pædagoger og projektgruppen (deltagere fra Dansk Skoleidræt, SDU, VIA) - at skabe en ny idrætsdidaktik, der kan understøtte mere meningsfuld idrætsundervisning i indskoling. Konkret har to kommuner, 4 skoler, 29 pædagoger lærere og en masse skønne elever bidraget til projektet.

Delmål

Projektet har arbejdet mod følgende tre delmål:

1. At udvikle en idrætsfaglig didaktik med fokus på meningsfuld idrætsundervisning, der kan øge deltagelse og bevægelsesglæde blandt eleverne.
2. At støtte og kompetenceudvikle lærere og pædagoger i indskolingens idrætsundervisning gennem en række konkrete aktiviteter og udvikling af materialer.
3. At skabe og udbrede ny viden om, hvordan vi kan arbejde med meningsfuld idrætsundervisning i en dansk kontekst.

Dertil har der været formuleret målsætninger for hhv. elever, pædagoger og lærere samt andre aktører.

Målsætninger for eleverne

Målsætningen for eleverne har været at skabe en idrætsundervisning, hvor eleverne får meningsfulde oplevelser. De konkrete målsætninger har været:

- At eleverne oplever øget bevægelsesglæde.
- At eleverne oplever undervisningen som personligt relevant og tilpasset til deres personlige kompetencer.
- At eleverne har det sjovt og oplever undervisningen som værdifuld for fællesskaber og relationer i klassen.
- At eleverne udtrykker ejerskab og evne til at identificere, hvornår og hvordan idræt er meningsfuldt.

Målsætninger for lærere og pædagoger

Målsætningen for lærere og pædagoger har været, at de udvikler sig fagligt, så de kan analysere deres egen praksis og derigennem kan tilrettelægge en idrætsundervisning, der giver flere meningsfulde oplevelser for alle børn. De konkrete målsætninger har været:

- At kompetenceudvikle de involverede lærere og pædagoger, så de kan udvikle og gennemføre meningsfuld idrætsundervisning.
- At støtte lærere og pædagoger i deres daglige arbejde ved at udvikle didaktiske modeller, pædagogiske principper, undervisningsforløb og aktiviteter, der understøtter meningsfuld idrætsundervisning.
- At lærere og pædagoger tilegner sig kompetencer til at understøtte elevernes refleksion over, hvornår idræt opleves meningsfuldt.
- At lærere og pædagoger oplever ejerskab i forhold til deres daglige arbejde som idrætsundervisere.

Målsætninger for lokale aktører

Målsætningen har været at sikre en lokal forankring af nye tiltag. De konkrete målsætninger har været:

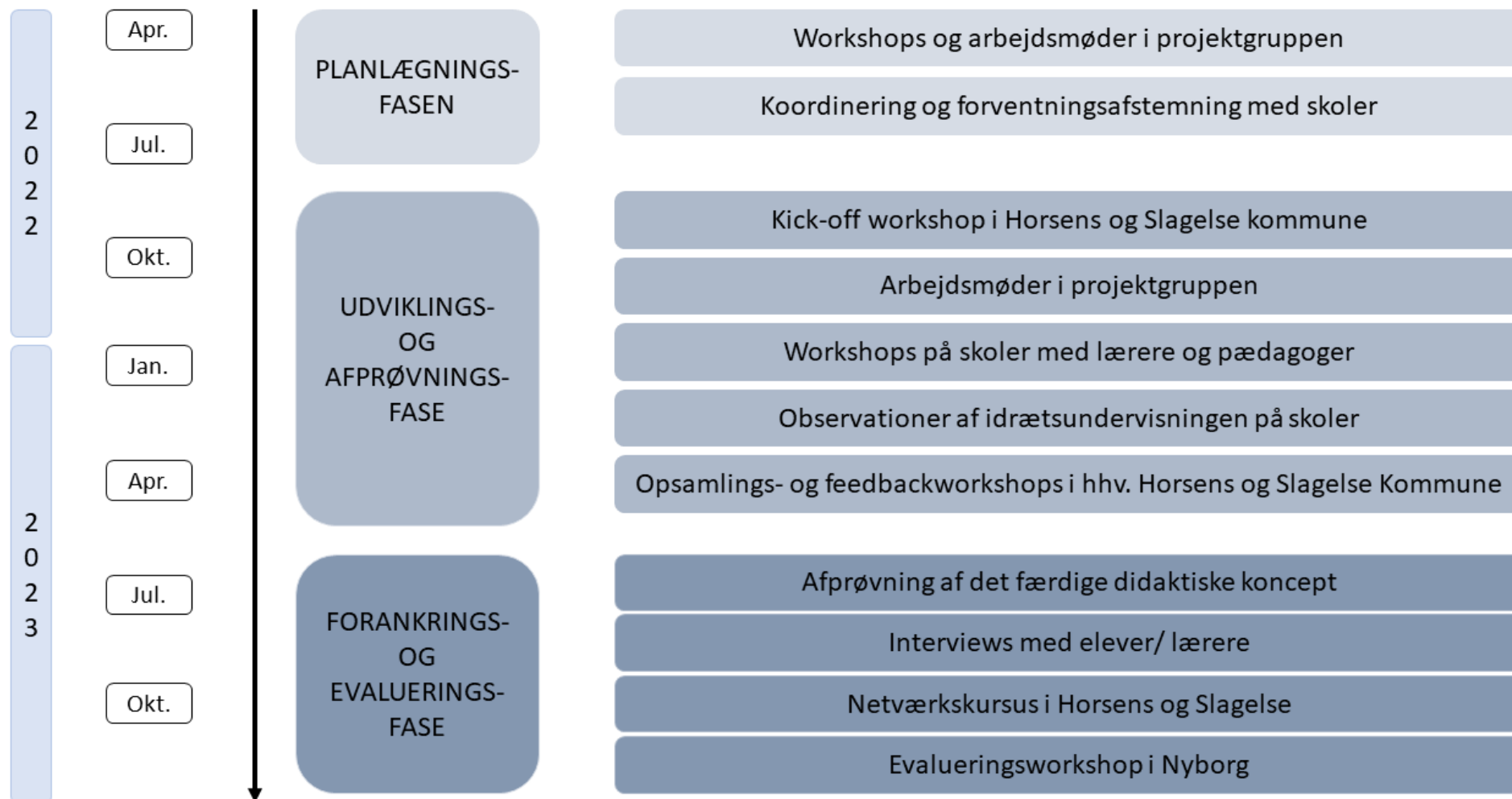
- At kommunerne får viden om, hvordan der kan arbejdes med forløsning af idrætsfagets potentiale for at give børn meningsfulde oplevelser med idræt og bevægelse.
- At kommunerne bidrager til, at skolerne oplever en sammenhæng mellem projektet og øvrige indsatser relateret til idræt og bevægelse i folkeskolen.
- At kommunerne bidrager til at kvalificere lærere og pædagogers arbejde med meningsfuld idræt i indskolingen.

PROJEKTETS TIDSLINJE

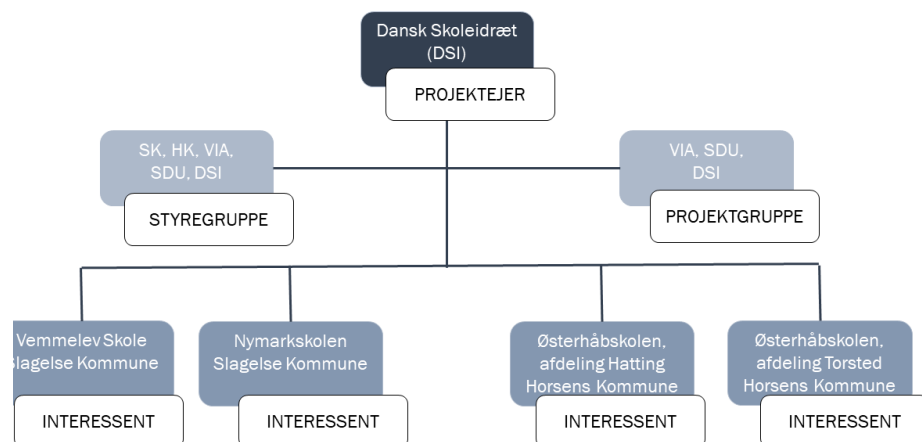
Projektet startede op i foråret 2022 og har varet frem til december 2023. I løbet af projektperioden har vi opereret ud fra tre overordnede faser

1) planlægningsfasen, 2) udviklings- og afprøvningsfasen og sluttelig 3) forankrings- og evalueringsfasen. Nedenfor ses en oversigt over projektets tidslinie.

PROJEKTETS ORGANISERING

Mere Meningsfuld Idrætsundervisning har været udformet som et projektsamarbejde mellem Horsens Kommune (HK), Slagelse Kommune (SK), Institut for Idræt og Biomekanik ved Syddansk Universitet (SDU) samt VIA University College (VIA) og Dansk Skoleidræt (DSI). Dette har skabt unikke muligheder for både at udvikle en ny og innovativ idrætsdidaktisk praksis, men også for at forankre og udbrede projektets viden og didaktik. Nedenfor ses en oversigt over projektets organisering.

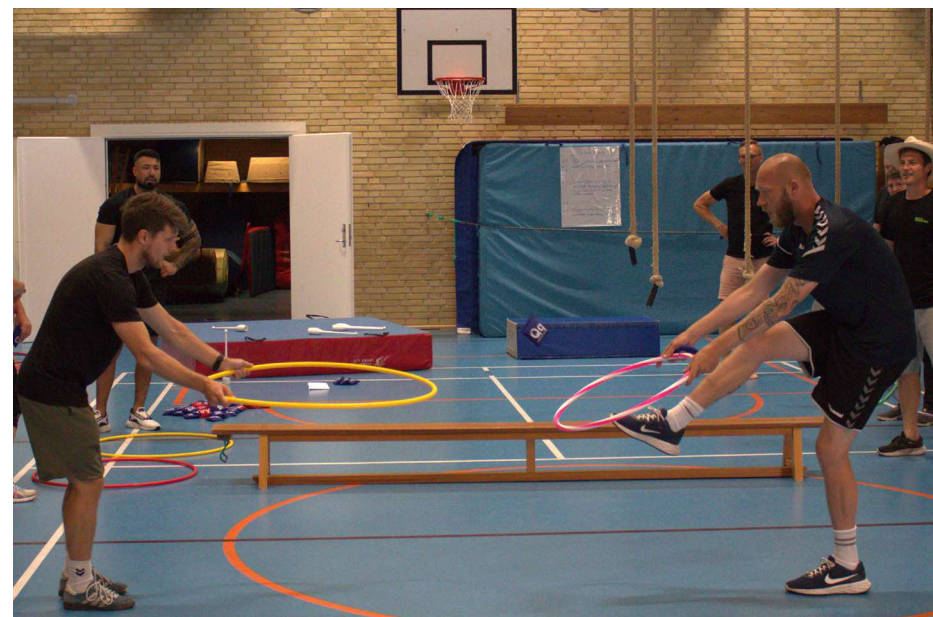

MMI projektets organisering

Dansk Skoleidræt har været projektvejere og haft den formelle projektledelse, men projektet har været styret i et tæt samarbejde med projektgruppen bestående af Torben Hansen, DSI, Kasper Lasthein Madsen, VIA og Annemari Munk Svendsen (SDU). Der har desuden været en række øvrige deltagere

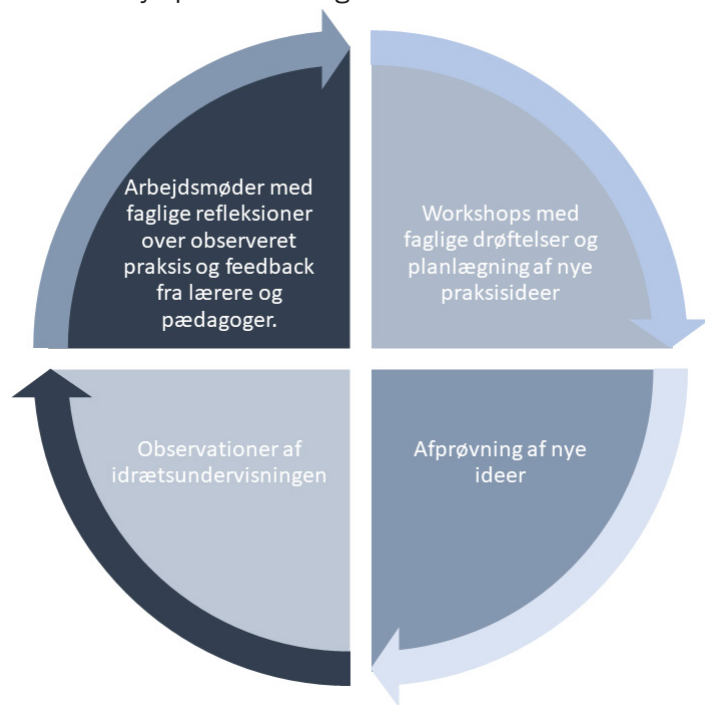
fra VIA, DSI og SDU, hhv. Mikael Hansen (DSI), Anne Wolff Jakobsen (SDU), Kirstine Lillelund (VIA) og Esben Stillund Voldshøj (VIA). Disse har bidraget med observationer, deltagelse i workshops og arbejdsgruppemøder, hvor de respektive produkter er blevet udviklet i fællesskab.

Det tætte samarbejde mellem to forskningsinstitutioner (SDU og VIA) samt DSI og de involverede kommuner har været særdeles frugtbar og gjort at den udviklede viden både er blevet praksisrelevant og forankret i relevant forskningsfaglighed.

PROJEKTETS METODER

MMII-projektet er designet som et aktionslæringsprojekt (Kemmis, 2009), med en ambition om, at udvikle praksis og med det afsæt at ændringer af praksis udspringer fra lærernes og pædagogernes egne erfaringer og visioner. Projektet har på den baggrund været organiseret som en vekselvirkning mellem (i) workshops, hvor idrætslærere og pædagoger i samarbejde med projektgruppen har udviklet ny idrætspraksis på baggrund af erfaringer, teori og visioner, og (ii) idrætstimer, hvor lærerne og pædagogerne har afprøvet den nye praksis. Denne proces har dannet udgangspunkt for faglige refleksioner, som førte til nye prøvehandlinger.

De tre skitserede delmål og målsætninger er på den baggrund blevet evalueret gennem forskellige metoder, herunder observationer, fokusgruppeinterviews og surveys. Nedenfor gennemgås de valgte metoder.

Observationer af idrætsundervisning

Observationer af idrætsundervisningen på de involverede skoler har i skoleåret 2022/2023 resulteret i 70 observationer af idrætsundervisningen, hvor vi har fulgt såvel idrætslærere som pædagoger i deres afprøvning af nye idrætsaktiviteter, metoder og pædagogiske principper. Observationerne i idrætsundervisningen har været styret af nogle didaktiske opmærksomhedspunkter, der er afledt af teorien om meningsfulde idrætsoplevelser: 1) Elevernes medbestemmelse og ejerskab, 2) Elevernes bevægelsesglæde, 3) Elevernes interaktion, 4) Elevernes refleksion, 5) Lærerens dialog med eleverne, 6) Lærerens målsætning for timen, og 7) Aktivitetstyper. Der er lavet feltnoter (jottings) under alle observationer, og disse er efterfølgende blevet renskrevet, anonymiseret og placeret på et sikkert drev. Erfaringerne fra lærere og pædagoger samt observatørens iagttagelser har derefter dannet afsæt for den efterfølgende workshop.

Observationer fra workshops

Der er desuden indsamlet observationsnoter fra 21 workshops. Der har været tale om deltagerobservation, da observatør også har deltaget i aktiviteter og dialoger. Observationerne har haft fokus på pædagogernes og lærernes refleksioner, oplevelser og tilbagemeldinger på de afprøvede aktiviteter. Disse observationsnoter er ligeledes blevet renskrevet, anonymiseret og placeret på et sikkert drev.

Uformelle samtaler med elever og lærere

Undervejs har der været afviklet små uformelle samtaler med elever, pædagoger og lærere i pauser, efter undervisningen, under transport til omklædningen eller lignende. Disse er skrevet ind i observationsnoterne.

Gruppeinterviews

I efteråret 2023 har lærere og pædagoger afprøvet elementer af de udviklede undervisningsmaterialer. Der er blevet observeret to gange og i umiddelbar forlængelse af anden undervisningsgang er der foretaget semistrukturerede fokusgruppeinterviews med en gruppe elever. Der er i alt foretaget 4 fokusgruppeinterviews med ialt 20 elever fra hhv. 2. og 0. klasse. Eleverne blev først bedt om at tegne det bedste øjeblik i dagens idrætsundervisning. Tegningen dannede udgangspunkt for en række spørgsmål og refleksioner, hvor eleverne kunne fortælle om deres tegning og deres generelle oplevelser af idrætsundervisningen. Tegningerne og de optagede interviews samt transkriberinger er anonymiserede og placeret på et sikkert drev.

Afslutningsworkshop

I forbindelse med afslutningsworkshopsene i juni 2023 blev der præsenteret 10 foreløbige pædagogiske anbefalinger og udkast til undervisningsmateriale. Fokus var på, om lærerne kunne genkende sig selv i forslagene og om de havde fået nye opmærksomhedspunkter i undervisningen. Lærerne gav deres input til de 10 anbefalinger både skriftligt og mundtligt, og data fra disse workshops består således af hhv. skriftlige tilbagemeldinger og observationsnoter fra disse to workshops. Disse observationsnoter er ligeledes blevet renskrevet, anonymiseret reduktion af de pædagogiske anbefalinger.

Surveys og forankringsworkshops

Projektet har afviklet to forankringsworkshop, hvor projektets didaktiske koncept er blevet præsenteret for andre lærere og pædagoger Slagelse og Horsens kommune. Deltagerne i forankringsworkshops har ikke tidligere stiftet bekendtskab med den meningsfulde idrætsdidaktik. Det var derfor centralt at få viden om i hvilket omfang de vurderer, at MMI kan kvalificere deres (pædagogers og læreres) idrætsundervisning i indskolingen og om dette tilbyder et potentiale til at give børnene flere meningsfulde idrætsoplevelser. Her blev anvendt surveys til at indsamle informationer. I alt 58 lærere og pædagoger deltog og 16 deltagere besvarede det udsendte survey.

PROJEKTETS RESULTATER

Delmål 1

Delmål 1 var at udvikle en idrætsfaglig didaktik med fokus på meningsfuld idrætsundervisning, der kan øge deltagelse og bevægelsesglæde blandt eleverne. I det følgende beskrives de udviklede principper og materialer, og der inddrages elementer fra de gennemførte elevinterviews. Der konkluderes ift. delmål for elever.

Metode til evaluering af delmål 1

Evalueringen af delmål 1 består (i) af en kort beskrivelse af de pædagogiske anbefalinger og didaktiske greb samt det undervisningsmateriale, der er blevet udviklet igennem projektet samt (ii) en præsentation af de primære fund fra de fire fokusgruppeinterviews med eleverne samt vores løbende observationer og uformelle samtaler med eleverne før, under og efter undervisningen. Undervisningsmateriale og en uddybende beskrivelse af de pædagogiske anbefalinger og didaktiske greb ligger også på projektets hjemmeside.

Pædagogiske anbefalinger og didaktiske greb

På baggrund af de mange observationer, workshops og refleksioner fra og med lærere og pædagoger, har vi udviklet en række pædagogiske anbefalinger og 6 didaktiske greb. Anbefalinger og greb er rettet mod lærere og pædagogers handlinger og organisering af undervisningen. De pædagogiske anbefalinger er overordnede og består af nogle generelle retningslinjer for

idræt i indskolingen. Vi anbefaler på baggrund af projektet, at idræt i indskolingen tager afsæt i mere åbne organiseringsformer og åbent indhold, baseres på kropslige erfaringsmetoder frem for instruktion og eksperimenterede tilgange frem for læring af specifikke teknikker. Disse overordnede anbefalinger har vi omsat til 6 mere konkrete didaktiske greb, som ses her:

Herunder gennemgås kort de seks didaktiske greb, som er udviklet sammen med lærere og pædagoger og som er afprøvet i praksis. Se i øvrigt projektets hjemmeside.

#1 Nytænk og varier det faglige indhold

Ildrætsundervisningen i indskolingens består af en række indholdsområder som fx boldspil, dans og atletik, som eleverne skal lære. Det stod gennem projektet tydeligt frem, at når lærerne formede deres praksis efter sportens standarder, var disse ofte en barriere for deltagelse. De forudbestemte bevægelsesmønstre og kulturelle udtryk fra sporten gav mindre plads til, at eleverne sammen med læreren kunne udforske og udvikle idrætsoplevelser, som var meningsfulde. Samtidig rummede standarderne nogle mulige bedømmelseskriterier, for hvad der var rigtigt og forkert, hvilket ligeledes var en barriere for meningsfuldhed, fordi indskolingseleverne ikke kunne honorere dem. Projektet viste, at det var frugtbart, når læreren eller pædagogen nytænkte det faglige indhold, fordi det frisatte både elever og lærer/pædagog og åbnede op for kreativitet og forskellige deltagelsesformer. Dette omfattede en bred vifte af idrætsområder, som rakte ud over de traditionelle herunder cirkusforløb og sørøverskole, som blev udviklet i projektet.

#2 Brug kroppen som læremiddel

Denne anbefaling handler om det der sker, når læreren bruger sin egen krop som læremiddel. Der var blandt lærere og pædagoger stor forskel på, hvor meget kroppen blev inddraget, men når det skete, havde det en særlig kvalitet. Vi så f.eks. lærere og pædagoger der, uden at sige et ord, gik i gang med at undersøge kroppens muligheder fx om det er muligt at hoppe op og

nå muren over en madras eller ved at læreren deltog aktivt i en leg. At bruge kroppen som læremiddel synes ikke mindst vigtigt, når vi har med de helt små elever at gøre. I vores observationer så vi nemlig, at det kan være svært at skabe ro og koncentration til lange og komplekse instrukser. Samtidig kan omklædningen tage forholdsvist lang tid. Derfor kan det være hensigtsmæssigt at undgå alt for mange ord og i stedet bruge mere krop, så eleverne får mulighed for at være mest muligt aktive.

#3 Anvend fortællinger

Anbefalingen her udspringer af en række iagttagelser af lærere og pædagoger der anvender narrative greb i deres undervisning. Det kan være svært at forklare og forevise idrætsaktiviteter, så eleverne kan forstå og involvere sig i dem, og anvendelsen af fortællinger og ekspressive instruktionsformer viste sig i dette projekt at have en særlig tiltrækningskraft på eleverne. Vi så f.eks. lærere og pædagoger, der brugte fortællinger ved at beskrive rummet som en savanne, ved at italesætte sig selv og eleverne som racerbiler eller ved at tegne en smiley på en bold, som eleverne så skulle gøre glad. I alle disse eksempler var eleverne tydeligt nysgerrige, opmærksomme og engagerede i aktiviteten.

#4 Lad eleverne arbejde eksperimenterende

Eleverne i indskolingens er ofte nysgerrige på idræt og bevægelse, og vi anbefaler på baggrund af vores observationer og workshops, at lærere og pædagoger understøtter dette med en nysgerrig og eksperimenterende tilgang til idræt. Når man arbejder med eksperimenterende tilgange til idræt, betyder det kort fortalt, at selve bevægelsesaktiviteten kan løses på flere forskellige måder, og at svaret ikke er givet på forhånd. Det handler dermed om at or-

ganisere et *mulighedsrum* frem for et *færdighedsrum*. Vi så mange eksempler på, at denne tilgang kaldte på elevernes nysgerrighed og kreativitet og gjorde, at de selv tilpassede udfordringen til deres behov og niveau. F.eks. blev nogle elever i projektet bedt om at komme over to skumplinte, men de selv måtte bestemme hvordan. Det gav også grobund for høj aktivitet og stor kreativitet i opgaveløsningen.

#5 Skab genkendelighed

Det var en gennemgående iagttagelse i projektet, at elever i indskolingen er fyldt med energi og nysgerrighed, men også det kan være en stor udfordring for mange af dem at deltage i undervisningens fællesskab. Derfor anbefaler vi at skabe genkendelighed i idrætsundervisningen, fordi det skaber tryghed, som er en forudsætning for kropsligt engagement og lyst til at deltage i undervisningen. Erfaringerne fra projektet giver bl.a. anledning til at pege på vigtigheden af at skabe genkendelighed, fx gennem ritualer eller gentagelse af aktiviteter, for at skabe ro og tryghed.

#6 Giv eleverne de rette udfordringer

Vi iagttog, at når eleverne i indskolingen i idræt mødte en udfordring, kunne det være en vej til meningsfulde idrætsoplevelser. Men det kan være svært som pædagog eller lærer at give den rette udfordring, fordi den balancerer mellem kedsomhed, hvis den er for let, og angst, hvis den er for svær. Ofte kan læreren og pædagogen imidlertid identificere, om de har ramt det rette niveau, når de kan se, at eleverne har lyst til at øve sig. Vi har i projektet iagttaget, at eleverne blev optagede af aktiviteter, hvor der var et moment af spænding på spil, og hvor der er tid og plads til at fordybe sig. Ofte kunne de

mere åbne og eksperimenterende former understøtte, at eleverne selv fandt den rette udfordring, som i eksemplet med skumplintene ovenfor.

Undervisningsmaterialer

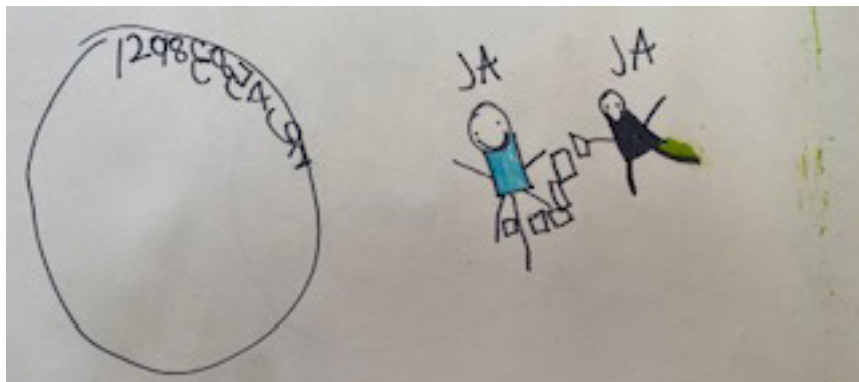
På baggrund af disse anbefalinger har vi udviklet tre undervisningsforløb: (i) Leg og fællesskab, (ii) Cirkusskolen og (iii) Sørøverskolen. Se i projektets hjemmeside for en gennemgang af materialet. Her er der taget afsæt i de didaktiske greb. Dele af forløbene er afprøvet og vi har på den baggrund foretaget fokusgruppeinterviews med i alt 20 elever.

Elevernes stemmer

De fire fokusgruppeinterviews, der blev foretaget med eleverne på baggrund af lærere og pædagogers afprøvning af undervisningsforløbene, viste fire ting af væsentlighed for dette projekt. De gennemgås og underbygges med enkelte eksempler nedenfor.

Åben form og indhold

Først og fremmest er det væsentligt at bemærke, at eleverne i høj grad synes at trives i mere åbne formater, hvor de – i større eller mindre grad - selv kan tilpasse aktivitet og indhold til deres niveau. Nogle eksempler på det er de første dele af cirkusskolen, hvor eleverne skal forestille sig, at de er cirkusartister og selv skal finde på nogle cirkusnumre. Flere elever tegner oplevelser fra netop denne undervisning, og en af dem ser sådan her ud. Drengen, der har tegnet tegningen, fortæller at:

E: Det herovre det var første gang, hvor vi klarede det der... hvor vi hoppede over ringen, når jeg kaster den ind.

I: Ja, hvor I har øvet jer på at lave det der, hvor den kommer tilbage?

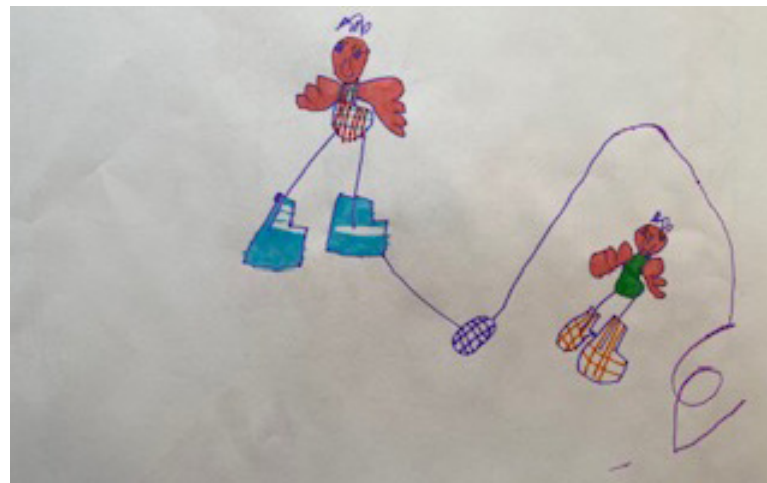
*E: Ja, og hvor vi så for første gang gør det, vi havde planlagt
(fokusgruppeinterview 2)*

Særligt i 0. klasse er det tydeligt, at eleverne kunne lide de meget åbne former. Her prøvede lærerne f.eks. at kaste en masse bolde ud i hallen og lade eleverne selv lege med boldene i de første 10-15 minutter af timen. Her nævner eleverne bl.a., at det er sjovt fordi "man må gøre, hvad man vil med boldene (fokusgruppe 4)" og at det er sjovt med mange bolde fordi "så er der bolde til alle. Det er jo ikke sjovt hvis der kun er en der kan få en bold (fokusgruppe 4)". Dette hænger nøje sammen med næste vigtige punkt.

Nøjagtigt tilpassede udfordringer

Vi iagttog, at det at lærerne satte nogle åbne men dog klare rammer for elevernes selvudfoldelse, gav eleverne gode muligheder for at finde udfor-

dringer, der svarede til deres niveau. I forlængelse af den ovenfor beskrevne session med boldene tegner en elev denne tegning, hvor han sparker en bold over en klassekammerat, og beskriver den sådan her:

E. Det er mig som laver højder over en anden person

I: Hvorfor er det lige det, du har valgt at tegne?

E: Det var bare...det var sjovt at drible og det var sjovt at løbe igennem alle

I: Var det rart selv at finde på det, og det ikke var læreren der sagde, hvad I skulle?

E: Ja, fordi hvis det var læreren der fandt på det, så ved jeg, at de ikke ville sige det

(fokusgruppe 3)

Citatet viser, at eleverne faktisk er rigtig gode til at udfordre sig selv og ofte finder på ting, der langt overgår lærernes fantasi. Det var kun i få tilfælde, at vi observerede elever, der slet ikke kunne indgå i denne type undervisning. Snarere så vi (f.eks. i eksemplet med bolden) mange boldberøringer, stor kre-

aktivitet, masser af øvelse og nysgerrighed. Vores projekt viser således, at når rammerne for undervisningen giver mulighed for at eksperimentere indenfor nogle rimelige rammer, så giver det eleverne mulighed for at identificere deres egne udfordringer, hvilket skaber større aktivitet og nærvær i timerne.

Sociale relationer

Det sociale er uden tvivl vigtigt for eleverne. Her er et eksempel fra cirkusforløbet, hvor en gruppe piger har lavet en pyramide og forklarer lidt om processen.

E: I starten lavede vi to...men så var der nogle der blev lidt uvenner, så derfor så lavede vi en hver. Men så fandt Naja på den ide, at vi kunne sætte dem sammen.

(fokusgruppeinterview 2).

At have friheden til at eksperimentere, have en uenighed, løse den, mødes igen og opbygge relationer og så til sidst lykkes med at skabe et godt produkt, synes således også at være betydningsfuldt for eleverne. En anden elev tegnede denne tegning efter en time, hvor læreren lavede nogle små

kampele (fra forløbet leg og fællesskab):

I: Du fortalte, at da I skubbede med brystkassen der. At det var det der var sjoveste, var det ikke det?

E: Jo

I: Kan du beskrive lidt indeni, hvordan fornemmelsen var i kroppen?

E: Dejligt, det var sjovt. Massage på brystet.

I: Det var sjovt. Og dejligt. Hvordan var det dejligt?

E: Jeg syntes det var sådan sjovt... og så synes jeg også det sådan...

Det var også lidt hyggeligt på en måde agtigt

(fokusgruppeinterview 1).

Vi bemærker her, er, at eleven ikke fremhæver konkurrence eller præstationsmål som det essentielle, men i stedet kalder det hyggeligt og sjovt. Det meningsfulde opstår altså, idet han får en god følelse i kroppen, og får lov at have det rart og sjovt med sine venner.

Pædagoger og lærerne som rollemodeller

Endelig nævner flere elever flere gange læreren som en vigtig rollemodel. De fortæller f.eks., at læreren "er den højeste i klassen. Han kan nå loftet, når han skyder en bold. Så kan han nå loftet [...] og gribe den" (flere elever, fokusgruppeinterview 4). Andre elever har tegnet læreren med på billederne som f.eks. her, hvor læreren er med i en aktivitet, hvor bolden kastes ned i en kurv.

Jeg har prøvet at spille bolden sammen med Lotte [læreren] og en mere fra min klasse. Så....vi kastede bolden til hinanden og så prøvede jeg at kaste bolden i den der....og så kunne jeg få den i.

[...]

Det er Lotte og det er mig.

(fokusgruppeinterview 4)

Andre elever fortæller, at de syntes, at deres lærer er skør og lidt tosset, fordi han opførte sig klovnagtigt eller lavede sjov og gjorde det sjovt for alle: "Han er skrupskør [...] på den gode måde [...]. Altså for eksempel når han laver skøre lege [...]" (fokusgruppeinterview 1). De nævner også, at det er irriterende, når lærerne kalder til samling og dermed stopper aktiviteterne, f.eks. ved at klappe dem sammen. Men samtidig forstår de også hvorfor det er vigtigt: "Men det er også lidt dejligt at de klapper [...] fordi så behøver de voksne ikke at råbe ind over at børnene har det sjovt" (fokusgruppeinterview 4). Således ser vi, at eleverne bemærker pædagogerne og lærernes deltagelse i idrætstimen, og at de er orienteret omkring dem og deres beskeder undervejs.

Samlet konklusion på delmål 1

Vi kan konkludere, at projektet er lykkedes med at udvikle en brugbar og relevant didaktik for meningsfuld idrætsundervisning i indskolingen, som understøtter elevernes bevægelsesglæde. Udtalelser fra eleverne viser, at de oplever undervisningen som personligt relevant og tilpasset til deres personlige kompetencer, når lærerne og pædagogerne anvender de udviklede greb og anbefalinger. De udtrykker også, at de har det sjovt og oplever undervisningen som værdifuld for fællesskaber og relationer i klassen. Elevernes udtalelser understøtter således, at de udviklede didaktiske greb etablerer muligheder for at få meningsfulde oplevelser i idræt.

Delmål 2

Delmål 2 var at støtte og kompetenceudvikle lærere og pædagoger i indskolingsidrætsundervisning gennem en række konkrete aktiviteter og udvikling af materialer. Denne del af evalueringen undersøger, hvorvidt lærernes og pædagogernes deltagelse i MMII-projektet har styrket deres kompetencer til at udvikle, gennemføre og evaluere meningsfuld idrætsundervisning i indskolingen, samt hvilke faktorer har haft betydning for deres kompetenceudvikling.

Metode til evaluering af delmål 2

Evalueringen af lærernes og pædagogernes kompetenceudvikling, er baseret på observationsnoterne fra idrætsundervisningen samt i forbindelse med workshops og opsamlingsworkshops. Der konkluderes ift. delmål for pædagoger og lærere.

Kompetenceudvikling blandt lærere og pædagoger

Handlinger forandrer praksis

I projektet har lærerne og pædagogerne løbende udviklet, afprøvet og reflekteret over deres undervisning. Udviklingen af de didaktiske greb og nye praksisser er foregået på de forskellige workshops i tæt sparring med projektgruppen, og er derfra taget med videre til idrætsundervisningen og blevet afprøvet der. Der har været forskellige reaktioner på denne proces. På den ene side påpegede enkelte lærere, at de allerede fandt deres praksis meningsfuld og at de var overraskede over, at der ikke var tale om et kursus, men mere et fælles udviklingsprojekt. Samtidigt har medarbejderne i skolen

en travl hverdag, hvor det kan være svært at finde tid til at igangsætte forandringsprocesser. Disse problemstillinger skyldes bl.a. nogle organisatoriske udfordringer, som beskrives yderligere i evalueringen af delmål 3.

På den anden side - og oftest - italesatte lærerne og pædagogerne, at de satte pris på de respektive workshops, hvor de kunne reflektere over deres undervisning, italesætte visioner og være med til at udvikle pædagogiske anbefalinger og didaktiske greb, som understøtter deres elevers meningsfulde oplevelser i idrætsundervisningen. F.eks. siger en lærer til afslutningsworkshoppen, at *"Jeg synes, det har været fedt at være med til at udfordre idrættens ramme og hvad vi skal med vores idrætsundervisning"* (opsamlingsworkshop) og en anden udtaler: *"at nogen har observeret min praksis har skabt grundlag for refleksion over egen praksis"* (opsamlingsworkshop). Processen har tydeligvis haft en stor betydning for ejerskabet i projektet og motivationen for at afprøve tiltag eller konkrete aktiviteter i praksis: *"Det har været spændene at have været med til at udvikle undervisningsmateriale og årsplaner til andre lærere og få indblik i, hvordan sådan noget materiale bliver udviklet"* (opsamlingsworkshop).

Nysgerrighed på hvad der skaber mening

På opsamlingsworkshoppen lægger lærerne og pædagogerne særligt vægt på, at workshops'ene har skabt rum for vidensdeling og refleksion, hvor de har delt erfaringer om, hvordan konkrete aktiviteter og praksis har skabt meningsfulde oplevelser blandt deres elever. Ligeledes har de på workshops'ene også diskuteret, hvordan rammer og strukturer i undervisningen har en afgørende rolle ift. at skabe grundlag for meningsfulde oplevelser. Lærerne og pædagogerne oplever, at de på baggrund af vidensdeling, refleksioner og

diskussioner på workshops, er blevet bedre til at prioritere koordinering og sparring i deres idrætsfagteams ift. mål, indhold og mening. Lærere og pædagoger nævner også, at de har fået kompetencer til at analysere på, hvad der har betydning for elevers oplevelse af mening i idrætsundervisningen. Bl.a. beskriver en lærer at:

"Jeg er overrasket over, hvor meget "tid til refleksion" har været med til at udvikle mig som underviser. Jeg bliver skarpere på, hvordan jeg skaber meningsfuld undervisningen. Forleden så jeg nogle børn hoppe på trampolin, og de havde det bare så sjovt, og legen fortsatte i meget lang tid. Jeg tog mig selv i at analysere på, hvad det meningsfulde i deres aktivitet var og hvordan de selv var med til at holde meningen i gang"

(opsamlingsworkshop).

Derudover har lærerne og pædagogerne også være optaget af, hvordan de kan understøtte elevernes refleksioner over, hvornår idræt er meningsfuldt fx gennem udvikling af samtale-, evaluerings- og refleksionsaktiviteter. F.eks. har to grupper i Slagelse fået eleverne til at stemme med ærteposer på dagens favoritaktivitet i idrætsundervisning og derefter samlet op på deres svar. Derudover har lærerne flere gange på workshopsene spurgt ind til, hvordan eleverne kan være med til at italesætte det meningsfulde.

Lærerne og pædagogerne fortæller desuden, at de er blevet opmærksomme på elevernes læring i faget, og på hvordan elevernes oplevelser af mening understøtter deres muligheder for læring. På baggrund af projektet har lærerne og pædagogerne tilegnet sig kompetencer til at reflektere og analysere elevernes oplevelser af meningsfuldhed i idræt, hvilket skaber grundlag for

udvikling af egen praksis. Dette afspejler sig også i fortællinger fra opsamlingsworkshopen: *"Vi (i fagteamet) er begyndt at tænke over hvad vi gør og hvorfor, frem for at gøre som vi plejer [...]"* (opsamlingsworkshop).

Udvikling af en ny idrætspraksis

Projektet har været domineret af en bottom-up genereret viden og praksis, som er blevet formuleret som en række pædagogiske anbefalinger og 3 undervisningsforløb (se bilag). Målet med de pædagogiske anbefalinger har ikke været konsensus, men snarere gennem erfaringer, analyser og diskussioner at få et nuanceret billede af, hvordan man kan understøtte oplevelsen af mening i indskolingsidrætten. En lærer fortæller: *"Jeg synes, det har været fedt at være med til at udfordre idrættens ramme, og hvad vi skal med vores idrætsundervisning"* En pædagog tilslutter sig og siger: *"Jeg har ligesom været med til at nytænke idrætten, og det giver mig en stor motivation for at lave idrætsundervisning"* (opsamlingsworkshop).

På de to opsamlingsworkshops, hvor lærere og pædagoger fik mulighed for at kommentere både skriftligt (og anonymt) og mundtligt på det første udkast til anbefalinger, fik vi værdifulde bidrag til udviklingen af de pædagogiske anbefalinger og didaktiske greb. Under workshopen fortæller deltagerne bl.a., at de i høj grad kan genkende sig selv i de pædagogiske anbefalinger og didaktiske. Et eksempel er nogle konkrete kommentarer til grebet 'Brug kroppen som læremiddel': *"Vigtig anbefaling for relationen til eleverne øges og det kan være med til at nedbryde barrierer"* (skriftlig kommentar, opsamlingsworkshop). En anden lærer bemærker til gengæld at: *"Det kan også give mening, at underviseren træder et skridt tilbage og observerer samspillet*

ml. børnene" (skriftlig kommentar, opsamlingsworkshop). Dette gav således værdifulde indsigter og i det konkrete tilfælde anledning til at beholde dette greb, men også til at tydeliggøre, at det ikke er sådan, at alle didaktiske greb altid skal i brug. Andre steder førte kommentarer til, at nogle didaktiske greb blev udeladt. F.eks. skrev en lærer til et tidligere didaktisk greb 'Giv plads til ro': *"mener ikke den anbefaling er berettiget, da ro og musik er en del af pensum for idrætsundervisningen"* (skriftlig kommentar, opsamlingsworkshop). Dette greb er bl.a. på den baggrund ikke med det afsluttende materiale.

Samlet set fortæller lærerne og pædagogerne således, at de har fået ejerskab for projektet og oplever at have været med til at nytænke idrætten, hvilket har givet dem motivation for at udvikle og planlægge idrætsundervisning fremover, og ikke mindst sagde flere, at *"jeg oplever en større motivation for at lave idrætsundervisning"* (opsamlingsworkshop).

Det tværprofessionelle samarbejde

I projektet har deltagerne mødtes på tværs af idrætsteams og på tværs af professioner, hvor de blandt andet har diskuteret forskellige perspektiver på meningsfuldhed i idræt og fælles mål for faget. I evalueringen fortæller en pædagog: *"Jeg føler at jeg forstår mine kollegaer bedre og hvordan vi lærere og pædagoger har forskellige blikke på idrætsfaget og arbejdet med mening"* (opsamlingsworkshop). Det tyder på, at projektet har bidraget til en forståelse af hinandens tilgange og kompetencer ift. at udvikle, afvikle og evaluere idrætsundervisning. Ifølge Habekost og Bentholm (2019) har samarbejdet mellem fagprofessionelle en stor betydning for fx at styrke inklusionen i idrætsundervisning. De lægger blandt andet vægt på at etablere

et ligeværdigt samarbejde om fælles mål, et fælles værdisæt og en fælles problemforståelse samt koordineret løsning gennem en indsats. Projektet har på den led skabt rum for diskussioner og forhandlinger af meningsbegrebet i indskolingsidrætten, hvilket kan være første skridt til et ligeværdigt samarbejde om udviklingen af idrætsundervisningen.

Samlet konklusion på delmål 2

Nogle lærere og pædagoger har formuleret en vis modstand mod projektet. Noget der i høj grad kan knyttes til rekruttering og rammefortællingen omkring deltagelse (uddybes i delmål 3). Langt de fleste deltagere beskriver dog, at projektet har givet dem nye muligheder for og metoder til gensidig refleksion, ideudveksling og vidensdeling, hvilket mange har oplevet som meget værdifuldt. Mange beskriver også at de har udviklet sig meget gennem projektet og at det har været spændende at deltage i faglig udvikling gennem et aktionslæringsprojekt. Således har de oplevet at blive bedre til at udvikle og gennemføre meningsfuld idrætsundervisning. Ikke mindst udtaler flere at det simpelthen er blevet meget mere meningsfuldt og sjovt at undervise i idræt, og dermed er det tydeligt, at de har oplevet ejerskab i forhold til deres daglige arbejde som idrætsundervisere.

Delmål 3

I dette afsnit evaluerer vi på delmål 3 om at skabe og udbrede ny viden om, hvordan vi kan arbejde med meningsfuld idrætsundervisning i en dansk kontekst. I de efterfølgende afsnit er det muligt at læse i dybden om, hvordan vi er nået frem til delkonklusionerne vedr. forankring og vidensformidling.

Metode til evaluering af delmål 3

Evalueringen af delmål 3 tager primært afsæt surveys og observationsnoter fra afslutningsworkshops. Dertil tages afsæt i en række refleksioner og mødereferater fra møder i projektgruppen og styregruppen.

Den lokale og kommunale forankring af projektet

En del af projektets målsætning har været, at projektet ville blive forankret på skolerne og i de to deltagende kommuner med henblik på, at projektets viden og erfaringer ville være bæredygtige efter projektets afslutning. Denne målsætning er vi desværre kun delvist lykkedes med.

Slagelse Kommune

I Slagelse Kommune har projektets forankring været udfordret af forskellige omstændigheder. Først og fremmest varslede Slagelse Kommune store besparelser og fyringer på skoleområdet umiddelbart efter, at vi i projektgruppen havde aftalt et samarbejde med kommunen og de to involverede skoler.

De kommunale omstændigheder indebar, at lederne på de to skoler op til ferien havde enormt travlt med omstruktureringer grundet mulige afske-

digelser af personale og de formalia dette indebærer. Derfor var situationen den, at deltagerne fra den ene skole havde kendskab til projektet inden de gik på sommerferie, mens deltagerne fra den anden skole blev informeret om deltagelsen umiddelbart inden vores kick-off workshop i august 2022. Rekrutteringsprocessen på de to skoler adskilte sig ligeledes, hvor deltagelsen i projektet på den ene skole var formuleret som et tilbud, mens man på den anden skole havde en ambition om, at projektet skulle favne samtlige idrætslærere og pædagoger i indskolingens idrætsundervisning med henblik på, at det således ville blive forankret bedst muligt på skolen.

I skoleåret 2023/2024 har der på begge skoler været en del nye sammensætninger i lærerstaben i indskoling. En af de deltagende idrætslærere fortalte til netværkworkshoppen, at han havde fået et helt nyt idrætsteam med to nye kolleger, hvor ingen af dem havde nogen som helst idrætsbaggrund. Derfor havde han i det første kvartal været ret udfordret, fordi han stod for det meste af planlægningen af deres fælles undervisning.

Den anden skole har ikke været ramt af samme strukturelle udfordringer og projektet har været bakket godt op af skoleledelsen, som har banet vejen for lærernes og pædagogernes engagement, mod og nysgerrighed i projektets udviklingsfase. Dog har der også her været strukturelle ændringer i skoleåret 2023/2024, hvor en række lærere fra indskoling blev rykket til mellemtrinnet. Derfor har de ikke haft mulighed for at være en del af forankringen på skolen på trods af, at de meget gerne ville.

Forud for projektstart havde vi skabt en god relation til to kommunale konsulenter, som havde en særlig opgave i projektets forankrings- og evalueringsfase. Begge konsulenter har i løbet af projektperioden været på barsel i løbet af forankringsfasen. På trods af, at forvaltningen kobede nye engagerede konsulenter på projektet, kunne vi ikke undgå at noget af indsigten i projektet gik tabt. Der har dog gennemgående været en god dialog og der er ligeledes aftale om at konsulenterne præsenterer projektet og dets resultater for politiske udvalg.

På trods af de ovenstående skitserede udfordringer har vi tiltro til, at projektet på sigt bliver forankret på skolerne og i kommunen. Konsulenterne bærer projektet og projektgruppens fremrettede visioner med ind til politisk udvalgsmøde. Forankringens hastighed er således ikke som ønsket, men såvel

konsulenter, politisk udvalg samt lærere og pædagoger fra de to projektskoler har fortsat en MMI idrætspraksis og givet udtryk for, at de meget gerne vil deltage i en fortsættelse af projektet.

Horsens Kommune

I Horsens Kommune har rammerne for projektet været mindre udfordrende, hvilket indebærer at forankringen af MMI i højere grad blevet en del af idrætsundervisningen i indskoling.

På skolerne i Horsens har der generelt været en god opbakning til projektet fra såvel deltagere som afdelingslederen på skolen. Afdelingslederen har haft mulighed for at være til stede i en række af de afholdte workshops og har derfor haft mulighed for at følge projektet og lærernes rejse tæt. Endvidere har det tætte samarbejde gjort det muligt at kommunikere mere tydeligt til lærere og pædagoger omkring projektets rammer og vores forventninger til deltagelsen og resultatet. Dertil har det på skolen også i skoleåret 2023/24 været de samme idrætslærere, som har været tilknyttet til indskoling og det har derfor i højere grad været muligt at fortsætte med afsæt i det fundament, der blev skabt i skoleåret 2022/2023.

I Horsens har den kommunale forankring primært været drevet af afdelingslederen på Østerhåbskolen, hvor hun har brugt sit netværk både som tovholder for det lokale idrætslærernetværk samt taletid på skoleledelsesmøder. Dette har været en fordel i den forstand, at hun gennem sin store

indsigt i projektet kunne beskrive og argumentere over for andre skoleledere at projektet var relevant. På den anden side har det også været sårbart, at hun har haft så stor betydning, og at projektet i så stor grad var bundet op på hendes engagement, netværk og tilstedeværelse. På sigt kan dette indebære en risiko for, at forankringen og udbredelsen i kommunen kan være præget af træghed, da projektet primært er blevet båret ind i kommunen fra afdelingslederen.

Udbredelse af materialet

Netværkworkshops

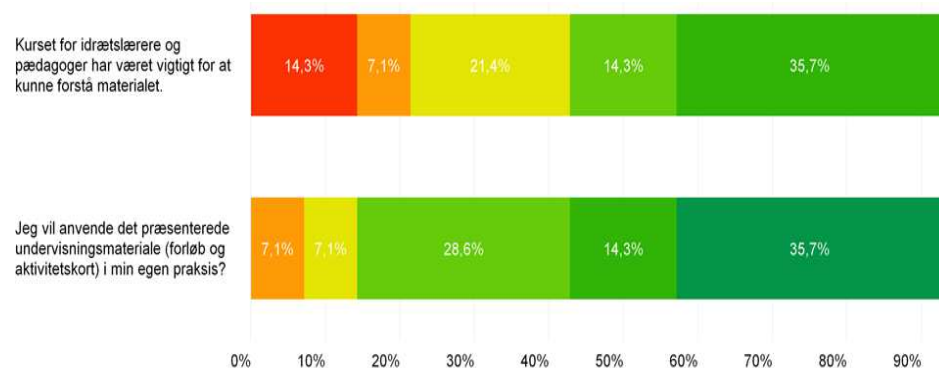
En af projektets centrale målsætninger har været udviklingen af et didaktisk koncept bestående af en didaktisk model, undervisningsmateriale og aktivitetskort (se bilag og delmål 1). For projektgruppen har det i den forbindelse været afgørende, at det didaktiske koncept ikke blot blev udviklet, men at lærere og pædagoger, som har set og afprøvet dele af konceptet, kunne genkende sig selv i produktet. Det didaktiske koncept har fundet sin endelige form medio september 2023 og er sidenhen blev finpudset med afsæt i den feedback, vi har modtaget.

I slutningen af oktober 2023 blev der afholdt to kommunale netværkworkshops i henholdsvis Horsens og Vemmelev med i alt 58 tilmeldte deltagere. Formålet med netværkworkshops har været igangsætningen af et kommunalt kendskab til projektets materiale, der vil bane vejen for en anvendelse af undervisningsmaterialerne på flere skoler. Kursisterne gav feedback på kur-

sets indhold og undervisningsmaterialet gennem survey (N=16/ 14 lærere og 2 pædagoger). Desuden blev der på kurserne også foretaget en mundtlig evaluering af dagen.

Den overordnede konklusion på begge kurser var meget positiv. Generelt gav lærere og pædagoger udtryk for, at aktiviteterne gav god mening i deres egen praksis. Desuden kunne de også se sig selv i de didaktiske anbefalinger, som ligeledes blev præsenteret på dagen. Her var det især anbefalingerne med fokus på det fortællende og det eksperimenterende, som lærere og pædagoger havde hæftet sig ved.

I survey blev der blandt andet spurgt ind til, i hvilket omfang det præsenterede undervisningsmateriale ville blive anvendt i kursisternes egen praksis efter kurset samt om kurset var væsentligt for at forstå materialet (Skala: 1= meget uenig (rød)/ 7=meget enig (mørkegrøn)).

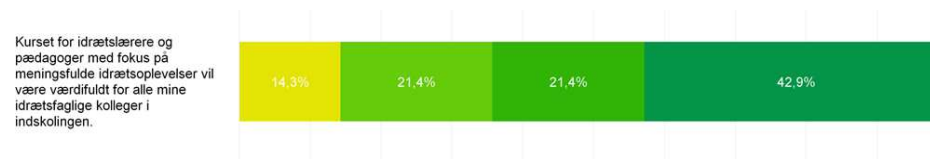

Figur 1: Survey fra workshops i Horsens og Vemmelev

Med afsæt i ovenstående figurer konkluderer vi, at dagen har resulteret i,

at lærere og pædagoger i høj grad er blevet inspireret til at anvende MMI's materialer i deres egen idrætsundervisning. I samtalerne gav nogle kursister udtryk for, at de først og fremmest ville anvende anbefalingerne og re-didaktisere deres planlagte praksis, mens andre ville tage afsæt i de undervisningsforløb, der er blevet udviklet i projektet.

Af nedenstående figur kan det ligeledes ses, at kursisterne vurderer, at det ville være værdifuldt for deres kolleger på skolerne også at komme med på kurset. En af de tilstedeværende kursister gav i den forbindelse udtryk for, at det ville have stor værdi, at de på deres skole havde en samlet retning i indskolingens idrætsundervisning, da de ofte underviser med hver deres idrætspædagogiske retning og indhold og sjældent deler fag-faglig viden. Dette indebærer i sidste ende, at det kan være tilfældigt, hvilke undervisere børnene møder i idrætsundervisningen og om de får mange meningsfulde idrætsoplevelser eller ej.

Figur 2: Et MMI kursus vil være værdifuldt for mine kolleger

Af figur 3 fremgår det, at kursisdeltagerne vurderede, at undervisningsmaterialet og de bagvedliggende tanker vil være værdifulde ift. at skabe gode oplevelser og bevægelsesglæde hos børnene i indskolingens idrætsundervisning.

Tankerne bag meningsfulde idrætsoplevelser samt undervisningsmaterialet vil være værdifulde ift. at skabe gode oplevelser og bevægelsesglæde hos børn i indskolingens idrætsundervisning.

Figur 3: Survey fra workshops i Horsens og Vemmelev

Idrætslærernes forum

På idrætslærerkurset "Idrætslærernes Forum", deltog projektet med to workshops, hvor der var ca. 60 tilmeldte. På workshoppen fik deltagerne præsenteret et bredt udsnit af det didaktiske koncept samt udpluk af undervisningsmaterialet. Også her var der positiv feedback på både den didaktiske model og de aktiviteter fra undervisningsmaterialet, der blev præsenteret.

Besvarelser	Procent	Antal
1	0,0%	0
2	0,0%	0
3	0,0%	0
4	0,0%	0
5	4,2%	2
6	10,4%	5
7	20,8%	10

Figur 4: Vurdering fra workshopdeltagere på Idrætslærernes Forum

Flere af deltagerne gav udtryk for, at de ville gøre brug af de didaktiske greb umiddelbart når de returnerede til deres idrætsklasser. Det var særligt de pædagogiske anbefalinger om at skabe fortællinger og være mere eksperimenterende som de havde hæftet sig ved i løbet af kurset og de afprøvede aktiviteter.

TIDSPUNKT	LEVERANCE	MÅLGRUPPE	KANAL
April 2022	Pressemeddelelse ifm. lancering: "Stort løft på vej til idrætsfaget i skolens yngste klasser"	Offentligheden generelt, men især lærere, pædagoger og andre skoleinteresserede	Pressemeddelelse udsendes bredt, og sælges i særlig grad ind til Folkeskolen, Skolemonitor og Idrætsmonitor.
April 2022	Lanceringsnyhed fra pressemeddelelse	Lærere, pædagoger samt projekt-parternes følgere	Projektparternes hjemmesider, sociale medier, nyhedsbreve
August 2022	Artikel om kickoff-workshop i Slagelse	Lærere og pædagoger	SoMe
September 2022	Artikel om projektets opstart og første workshop	Lærere og pædagoger	Magasinet Idræt i Skolen
September 2022	Information på konferencen Bevægelse på Tværs	Kommunale konsulenter	Kort pitch på konference
September 2022	Indslag på TV Syd med forklaring af projektet	Sønderjylland	https://www.tvsyd.dk/nyheder/27-09-2022/1930/1930-27-09-2022?clip=125688f5-8af7-458f-95e5-4a0fbcd7c3c
September 2023	Oplæg på Bevægelse på Tværs	Kommunale konsulenter	Konferenceoplæg
September 2023	Artikel om projektets undervisningsmaterialer	Lærere og pædagoger	Magasinet Idræt i Skolen
September 2023	Oplæg på IAPS konference	Forskere	Konferenceoplæg
Oktober 2023	Workshop på Idrætslærernes Forum	Idrætslærere	Idrætslærerkonference
November 2023	Symposium om projektet på Bridging konference	Forskere og undervisere på lærer- og pædagoguddannelse	Konferenceoplæg

Med afsæt heri finder vi det sandsynligt, at en udbredelse af det didaktiske koncept og en anvendelse af de didaktiske greb og undervisningsmaterialet vil blive taget godt imod blandt lærere og pædagoger. Den positive respons var også gældende for idrætslærere, der underviste i mellemtrinnet samt idrætslærere, der underviste i udskolingen. Blandt den positive feedback var der også et ønske om at undervisningsmaterialet var endnu mere omfattende og fx også kunne kobles og tænkes direkte ind i et "traditionelt" fodboldforløb eller i løb, spring kast. Dette er en idé som projektgruppen vurderer som relevant, men på grund af projektets ressourcer ikke har været i stand til at tilgodese.

Øvrig formidling af projektet

I løbet af projektperioden har projektgruppen bidraget med formidling om projektet i forskellige fora. Generelt har nyhederne om projektet fået stor

TIDSPUNKT	LEVERANCE	MÅLGRUPPE	KANAL
Forår 2024	Artikel om projektet	Idrætslærere og pædagoger	Magasinet Idræt i Skolen
Forår/sommer 2024	Forskningsartikel	Studerende, lærere på professionshøjskoler, forskere	
Forår 2024	Kursus i kreds Østjylland	Lærere og pædagoger	Kursus
Forår 2024	Skoleledermøde	Skoleledere	
Forår 2024	Artikel i fagblad	Forskere og undervisere på lærer- og pædagoguddannelse	Fx MOV:E eller "Forum for idræt"
Forår 2024	Undervisning på læreruddannelsen (VIA) samt på Idræt og Sundhed, (SDU)	Faglig formidling til studerende	Undervisning
April 2024	Oplæg på Idrætsmødet	Kommunale konsulenter	Konferenceoplæg

opmærksomhed, og det ser ud til, at projektets fokus på at skabe meningsfulde oplevelser og bevægelsesglæde i indskolingen rammer ind i et behov. Nedenfor er en oversigt, der skitserer omfanget af formidlingsaktiviteter. Der er ligeledes aftalt aktiviteter efter projektets afslutning, som vil skabe yderligere kendskab til projektet og dets resultater.

Foruden Dansk Skoleidræts kommunikationsafdeling, har projektlederen været den primære aktør med opslag om projektet på LinkedIn. Projektlederen har i projektperioden skabt kendskab om projektet ved at skrive om aktiviteter som arbejds møder i projektgruppen, workshops på skolerne eller kurser med idrætslærere. I alt har dette skabt et reach på ca. 22.500 eksponeringer. Herunder skabte et 6 minutter langt indslag om projektet i TVsyd d. 27. september 2022 særlig stor interesse med ca. 4.500 eksponeringer på projektlederens profil.

Samlet konklusion på delmål 3

Samlet set har projektets didaktiske koncept været præsenteret for mere end 100 lærere og pædagoger, som overvejende har været positive over for det præsenterede didaktiske koncept. Det er ligeledes vores konklusion, at der projektet gennem de talrige opslag, artikler og oplæg er blevet promoveret i et omfang, der indebærer at det har skabt et bredt kendskab hos særligt lærere, undervisere på læreruddannelsen (idrætsfaget) og kommunale fagkonsulenter. Samtidig er vi også af den opfattelse, at vi kunne have været mere opmærksomme på at rette vores kommunikation mod pædagoger, der underviser i idrætsundervisningen i indskolingen samt skoleledere/ afdelingsledere, der har en stor indflydelse på hvad der foregår i indskolingen

og som har beslutningskompetence til at sætte en retning for det, de vurderer skaber værdi for børnene.

Grundet kommunale omstændigheder i Slagelse kommune, er det vores vurdering af projektet på nuværende tidspunkt ikke er helt er forankret som vi havde ønsket, men at der fortsat er opbakning til projektets ide og produkter. De kommunale konsulenter i Slagelse har informeret om at de vil lave et orienteringspunkt til deres politiske udvalg så snart materialet er færdigt. Desuden er det konsulenterne vurdering, at projektet fortsat taler godt ind i den nuværende politiske dagsorden i Slagelse Kommune. Der er bred opbakning og opmærksomhed på at bevægelse er et redskab til at højne fællesskab, læring, motivation og trivsel. Der er MMI et greb blandt mange bevægelsesgreb som skolerne kan benytte sig af.

Med afsæt i den generelt positive feedback, som projektet har fået, er det vores vurdering at projektet på nuværende tidspunkt har skabt en bred platform det kan blive forankret på, hvis der er tilstrækkelige ressourcer til dette lokalt.

KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING

Projektet er samlet set nået i mål med sine ambitioner. Vi har udviklet og udvidet en ny idrætsdidaktik for indskolingen og har fået positiv feed-back på det udviklede materiale. På de involverede skoler er der flere steder etableret nye måder at tænke idræt på, og idrætslærere og pædagoger har oplevet at have udviklet sig og fundet ny energi til deres arbejde. I løbet af projektet er vi dog også blevet bekræftet i, hvor stor betydning den lokale ledelse har for projekter af denne karakter samt at det er særdeles vigtigt med løbende kommunikation og information mellem projektleder, skoleledelse og deltagerne. Nedenfor gennemgår vi de vigtigste konklusioner på baggrund af projektet.

Samarbejdet mellem de fem institutioner har været værdifuldt

Det har givet en god dynamik og styrke i udviklingen af det didaktiske projekt at der har medvirket deltagere fra hhv. VIA, SDU, DSI samt lokale aktører fra de to kommuner. Det tætte samarbejde har været frugtbart for projektets resultater, da det har understøttet en kombination af en forskningsbaseret og en erfaringsbaseret tilgang til udvikling, afprøvning af nye ideer og endelige beslutninger om anbefalinger. Projektet har desuden affødt ny og vigtig viden om forskning i meningsfulde idrætsoplevelser, og danner i den kommende tid grobund for forskningsartikler og nye spørgsmål.

Projekter af denne karakter kræver opbakning fra kommuner og lokal ledelse

Kommuners såvel som skolelederes opbakning har haft stor indflydelse på, hvordan projektet er kommet fra start og for sandsynligheden for en lokal forankring. Denne opbakning vurderer vi gælder særligt i aktionslæringsprojekter, hvor målet i starten kan være diffust og hvor der er behov for stærk support i startfasen. I forhold til forankring er det også tydeligt, at opbakning er vigtigt. Der er behov for yderligere viden om, hvordan kommuner og skoler kan sikre at nye ideer fastholdes i hverdagen.

Det er muligt at skabe forandring – men det tager tid

På baggrund af projektet kan vi konkludere, at det er muligt at skabe forandring i praksis, men også at det tager tid. Ikke mindst tager det tid at få skabt gode rammer og tætte relationer mellem deltagerne og forskere eller facilitatorer, der kan danne afsæt for gode dialoger og mod til at afprøve nye praksisser under observation. Vi vil således anbefale at lignende projekter løber over en længere periode.

Projektet har givet lærere og pædagoger nye ideer til deres praksis, men et aktionslæringsprojekt er ikke et kursus. Det har krævet aktiv deltagelse og der har været perioder med frustrationer. Men det er netop en vigtig pointe, at resultatet af projektet er mere end en række nye ideer. I stedet skal de udviklede principper og didaktiske greb ses som et mindset, der understøtter nye måder at praktisere idrætsundervisning på og som er håndgribelige og realiserbare greb i en travl hverdag. Vi har iagttaget, at projektet har givet lærere og pædagoger fornyet glæde ved at undervise i idræt og øget ejerskab over deres daglige undervisning. Ligeledes har forberedelsen flyttet sig fra at være en række af ideer til aktiviteter til i stedet at handle om relativt enkle justeringer af eksisterende praksisser. Dette mindset kan med fordel udbredes til flere skoler og lærere, så det bliver en måde at tænke idræt på, der kan understøtte meningsfulde oplevelser i idræt for alle elever.

BAGGRUNDSLITTERATUR

Fletcher, T., Ní Chróinín, D., Gleddie, D., & Beni, S. (2021). *Meaningful Physical Education - An Approach for Teaching and Learning*. Routledge.

Fletcher, T., & Ní Chróinín, D. (2022). Pedagogical principles that support the prioritisation of meaningful experiences in physical education: conceptual and practical considerations. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(5), 455–466. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1884672>

Habekost, E. & Benthholm, A. (2019): Samarbejde mellem fagprofessionelle styrker idrætsundervisning for elever med særlige behov

Kemmis, S. (2009). Action Research as a practice-based practice. *Educational Action Research*, s. 463-474.

Kretchmar, R. S. (2006). Ten More Reasons for Quality Physical Education. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 77(9), 6–9. <https://doi.org/10.1080/07303084.2006.10597932>

Lyngstad, I., Hagen, P., Aune, O., Lyngstad, I., Hagen, P., & Aune, O. (2016). Understanding pupils' hiding techniques in physical education. *Sport, Education and Society*, 21(8), 1127–1143. <https://doi.org/10.1080/13573322.2014.993960>

Quennerstedt, Mikael (2019) "Physical Education and the Art of Teaching: Transformative Learning and Teaching in Physical Education and Sports Pedagogy." *Sport, Education and Society* 24 (6): 611–23. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1574731>.

Rask, Steffen, Frederik Petersen, Kristoffer Hansen, and Mette Eske (2022) "Danskernes Motions- og Sportsvaner 2020."

UNDERVISNINGSMATERIALER

Hvis du er interesseret i projektets undervisningsmaterialer, kan du finde dem på projektets hjemmeside. Scan QR koderne for at komme ind på hjemmesiden. Under hvert af de tre undervisningsforløbe kan du også downloade aktivitetskort.

Didaktiske greb

Leg og fællesskab

Cirkusskolen

Sørøverskolen

A.P. MØLLER FONDEN

Horsens Kommune